

II. aastakäik

Nr. 12

Detsember 1925

Eesti Lauljate Liidu

Muusikaleht

Jlmub kord kuus

Tallinn

EESTI LAULJATE LIIDU

MUUSIKALEHT

Ilmub kord kuus. — Vastutav ja tegev toimetaja: Anton Kasemets. — Väljaandja: Eesti Lauljate Liit. Toimetuse ja talituse aadress: Tallinn, Mütirivahe tän. 16, Telefon nr. 5-63 — Ajakiri „Muusikaleht“

Tellimishind: ühes saatekuludega aastas 500 m., poolaastas 250 m. Üksik number ühes noodilisaga 50 m.

Sisu: Aasta vahetusel. Jooned Eesti muusika ajaloost (pildiga), (II osa lõpp). — A. Kasemets. Metoodilisi märkusi lauluõpetamise alalt algkoolis (lõpp). — E. Mesiäinen. Prof. Jean Sibeliuse 60 a. (piltidega) — A. Kasemets. Lauljanna Sinaida Jurjevskaja † (pildiga). Alice Segal † (pildiga). Ütlusi ja arvamisi muusika kohta. Kroonika. Pildid: David Otto Virkhaus, Prof. Jean Sibeliuse, Prof. Jean Sjaelius ja ta abikaasa pr. Aino Sibeliuse, sünd. Järnefeldt, Sinaida Jurjevskaja, Alice Segal.

Aasta vahetusel.

Käesoleva numbriga lõpetab „Muusikaleht“ oma teise aastakäigu. Rasketes oludes alustas ta seda. Eelmise 1924. a. majanduslik kriis oli halvavalt mõjunud meie muusikaelu peale. Pea kõik muusikalised ettevõtted olid kiratsemas ja hinge vaakumas. Oli tarvis palju sisemist jõudu ja aatelist julgust, et mitte lasta käsi rüppe langeda ja asja juurest lootusetult taganeda. Ja meie muusikategelaste auks peab tähendama, et nad ei taganenud. Kõigi takistuste kiuste töötasid nad edasi, visalt ja sitkelt. Ja oma visadusega peletasid nad ka kõhklejatest loiduse ning tuimadest passiivse ükskõiksuse. Ja tagajärjed ei jäänud tulemata. Kiratsema löönud muusikalisse tegevusse tuli uus elu, kuigi mitte samasel määral, kui see oleks võinud sündida normaaloludes, kuid ikkagi märgatavalt tuntav elu: „Estonia“, meie tähtsaim sümfoonilise muusika arendaja, kutsus käesolevaks hooajaks uuesti ellu läinud aastal likvideeritud sümfoonia orkestri, ja pealegi endisest suuremas koosseisus. Ühtlasi kutsus ta ka ametisse uue muusikajuhi, kes muusikadirektorina juhib tervet „Estonia“ muusikalist tööd. Selle tagajärjel on pealinnalastel jälle võimalus olnud kuulda head sümfoonilist muusikat, millest nad pidid eelmisel hooajal ilma olema. Ka Tartu sai omale suveks sümfoonia orkestri, mis aasta algul näis olevat täiesti lootusetu. Kuigi ka seekord ei jäänud puudujääk tulemata, on loota siiski, et suvekontsertide korraldaja — Tartu konservatoorium — sellest

puudujäägist üle saab ilma eriliste raskusteta. Suuremate linnade — Tallinna ja Tartu — eeskujul tegutsesid ka teistes, väiksemates linnades — Viljandis, Pärnus, Haapsalus, Võrus, Kuresaares — vähemad suveorkestrid, pakkudes kodanikkudele jõukohaselt muusikalist meelelahutust. Kui veel juure lisada need rohkearvulised asjaarmastajate orkestrid, mis igal pool üle maa hea eduga tegutsenud, siis näeme, et möödunud aasta on orkestrimuusikas ilmutanud märgatavat elavust, mis kujukalt tõendab nende juhtide ja tegelaste visadust ja sitkust.

Samasugust sitkust ja visadust töötamises ja edasipüüdmisses võisime märgata ka meie tähtsamal ja rahvalikumal muusikakunsti alal, nimelt koorilaulu alal. Ka siin võime rõõmuga konstateerida, et lõppev aasta on ilmutanud, võrreldes eelmisega, tuntavalt suurenenud elavust ja hoogu. Tallinna ja Narva koorid said hooaja vahetusel oma sisemistest kriisidest üle ja jätkavad praegu oma tegevust täie hooga. Ka maa kooride tegevus on olnud võrdlemisi elav ja mitmel pool on asutatud uued koorid, mis on värske vaimustusega tööle asunud.

Suurimateks sündmusteks koorilaulu alal olid möödunud suvel Lauljate Liidu järjekorralised maakonna laulupeod, mis korraldati Haapsalus ja Võrus. Kuigi neis ei olnud suutnud veel täiel määral läbi lüüa see puhtkunstiline tendents, mis peab olema praegusaja laulupidude aluseks, nimelt et praegusaja laulupidudel peab seisma esikohal

kunstiline külg ja et laulupeo eelproovid peavad kujunema laulukooridele tähtsamateks õpitundideks, näitasid nad siiski tuntavat koorilaulu tasapinna tõusu (eriti Haapsalu oma) ja töid lauljaskonda värsket vaimustust ning hoogu.

Maakonna laulupidude kõrval korraldati mitmel pool kohalikke laulupäivi ja neist võeti pea ilma erandita väga elavalt osa. Nende muusikaline külg ei olnud küll igal pool ühesuguselt tugev, mis suuremalt jaolt tuli sellest, et laulupäevade korraldamisele asuti liig hilja ja sedagi lühikest aega ei kasutatud eelproovide korraldamiseks küllalt põhjalikult ära. Kuid ka siin oli õnnestunud erandisi, mis just oma kunstiliste tulemuste poolest väärivad erilist tähelepanu ja on parimaks tõenduseks, et sihikindel töö neil puhtkunstilistel alustel, mis Lauljate Liit laulupidude ja -päevade põhiluseks seadnud ja millest ka „Muusikaleht“ on korduvalt kirjutanud, on ainus õige abinõu saavutada neid sihte ja ülesandeid, mis on laulupidudel täita praegusel ajal. Niisugustest laulupäevadest tuleks peamiselt nimetada Türi laulupäeva, mille muusikalised tulemused ületasid mitmeti isegi maakonna laulupidude omad ja näitasid, kui suurel määral ja jõudsal sammul võib laulupidude kunstiline külg edeneda ja tõusta, kui selleks tehakse sihikindlalt ja Lauljate Liidu poolt maksamapandud põhimõtetele vastavalt eel- töid.

Ka laulukooride organiseerimises näitab lõppev aasat tuntavat edu. Terve rida uusi koorisid on aasta jooksul Lauljate Liidu liikmeks, ja seega terve organiseeritud lauljaskonna peresse astunud, et ühiselt ja ühisel jõul tööd teha meie laulukultuuri tõstmiseks.

Peale selle kutsuti Tartus ellu esimene Lauljate Liidu osakond, kellel praegu maakonna laulupeo ettevalmistustööd käimas. Ka Pärnu, kus seni on püütud Lauljate Liidust lahus tegutseda, on oma ettevõtete järjekindla ebaõnnestumise järele arusaamisele tulemas, et senine separeerimine pole olnud meie muusikale kasuks.

Praktilise muusika kõrval on lõppeval aastal ka loovas kunstis edu näha. Peale vähemate helitööde on meie muusikaliteratuur sel aastal rikastunud kapitaalse teosega — Artur Kapp'i sümfooniaga —, mis autori 25-a. juubeli puhul Tallinnas esiettekandel oli. Noodikirjastus on aga endiselt kasin: on ilmunud ainult paar noodiraamatut, millest Lauljate Liidu poolt väljaantud „Eesti Lauluvara“ väärib õnneliku lauludevalikuga, kauni trükiga ja soliid välimusega erilist tähelepanu.

Kõiki kokkuvõttes võime rahulolemisega konstateerida, et lõppev aasta on endiselt edasi kestvate majanduslikkude raskuste kiuste möödunud märgatava muusikalise edu tähe all, mis on parimaks tõenduseks, et meie esivanemate väärtuslikum pärandus — muusikaarmastus — on rahva hinges kindlalt pesitsemas. See lubab meid loota, et meie muusikakultuur sammub ka eeltuleval aastal kindlat edu teed, vaatamata igasugustele võimalikkudele raskustele.

Sellele edule omalt poolt jõudumööda kaasaaitamiseks tahab „Muusikaleht“ ka eeltuleval aastal senise sihikindlusega tööd teha ja loodab, et kõik muusikalised ringkonnad saavad teda selles toetama. Selles lootuses soovime kõigile oma kaastöölistele, lugejatele ja muusikasõpradele südamest — head uut aastat!

Jooned Eesti muusika ajaloost.

Anton Kasemets.

(II. osa lõpp.)

Ülevaadet Eesti muusika arenemise teie-
sest aja järgust lõpetades, ei või nime-
tamata jätta meest, kes küll pole tähtis he-
lilooja, kuid kes on suure kujuna seis-
nud meie praktiliste muusikatägelaste-as-
jaärmastajate esireas mitme aastakümne
jooksul ja oma pika elutööga jätnud süga-
vad jäljed meie rahva muusikalise arene-
mise ajalukku.

See lihtsa, kuid sügav-aatelise hinge ja
väsimata energiaga mees on meie „pasa-
nakoorige isa“.

David Otto Virkhaus,

rahva suus lihtsalt Väägvēre Taavet.

Kui Jannsen ja Hermann olid meie koori-
laulu organiseerijad, õhutajad ja arendajad,
ja sellastena neil kustumata teened meie

muusika arenemisloos, siis võib D. O. Virkhausi õigusega pidada meie pasunakooride isaks, nii kui rahvas teda ärateenitult nimetas. Alates esimesest laulupeost 1869. a., kus Virkhaus omandas oma 22 mängijast koosneva Väägvere pasuna-

Meie pasunakooride isa
David Otto Virkhaus.

kooriga esimese auhinna, tõusis see lihtne mees ülemaaliselt austatud, armastatud ning hinnatud autoriteediks omal alal, ilma kellelgi ei juletud astuda ühtegi sammu pasunamängu alal. Taheti asutada pasunakoori või tellida uusi mänguriistu, ei osatud olemasolevate mänguriistadega midagi peale hakata või puudusid mängukooril noodid, ei saadud mõnest raskemast mängutükist jagu või tegi raskusi mõni teine küsimus, — ikka pöörati Väägvere Taaveti poole. Ja mitte kunagi asjata. Väsimata energiaga ja lahke, lahtise südamega oli ta kohe valmis igapäevaste õpetama, juhutama ja aitama: tellis ligi poolesajale mängukoorile Saksamaalt mänguriistad ja aitas need kohale toimetada, käis algajaid mängukoore õpetamas ja andis üksikutele soovijatele kodus juhataust, kirjutas määratul hulgal nootisid ümber ja saatis need mängukooridele tarvitamiseks, — sõnaga tegi kõik, mis talle võimalik, et aga pasunamäng edeneks.

Ja see edenes, — edenes nii, et aastate jooksul tekkis tihe võrk mängukoore üle maa, mille peale Virkhaus võis rõõmuga

vaadata, kui isa oma armastusega kasvatatud laste peale.

Sarnase asjaolu juures oli täiesti loomulik, et nendel suurpäevadel, mil mängukoorid kokku tulid ühise laulu- ja mängupüha pühitsemiseks, s. o. ülemaalistel laulupidudel, nende ette asus üldjuhina kõigi nende „isa“ David Virkhaus. Sest kellega oleks need sajad mängijad, keda oli mängima õpetanud Väägvere Taavet, lähemat kontakti leidnud, või kes oleks võinud nende ees üldjuhi aukohal suurema autoriteedina seista, kui kõigist austatud ja armastatud David Virkhaus? Kui laulukooride üldjuhi kohtadel vahetusid inimesed pea iga uue laulupeoga, siis püsis pasunakooride üldjuhi aukohal Virkhausi lihtne, kuid auväärne kuju muutumatult kõigil laulupidudel, alates teisest ja lõpetades seitsmendaga 1910. aastal.

1894. a. avaldas Matti Helenius Soome „Kansan Lehtis“ pikema sooja kirjutuse Eesti viiendast ülemaalisest laulupeost 1894. a., millest ta oli osa võtnud. Selles kirjutab ta David Virkhausist järgmist:

„Põrustusel tutvunesin selle mehega.

Laulupeo viimane kontsert oli lõppemas. Väga suuresti olid laulu ja mängu kõlad paarikümne tuhaande kuulaja üle käinud...

Siis hüüti ette mängukooride juhataja D. Virkhaus, Eesti sarvemängu edendaja, kes nelikümne aastat on selleks tööd teinud ja kes juba 25 aastat tagasi esimese laulupeo mängu juhtis. Põlvkõrgi, vastupanemalt tuleb kallits raud rahva ette rõõmuhüüdmisi vastu võtma. Sige eestlase pärisrüju. Lihtlabases riides, püüasäärega saapad jalas — väikeste laste kooliõpetaja. Aga ta tegumood on nii kõrgepärase; halli juustetukkade keskelt heidab ta pilgud silmadest, mis nii säravad, nii säravad, et tundub, nagu kajaks nendes kõigi nende ülendamate pidude vaime. Liigutusest paiguvad noored südamed, kui temale rahvusliku palka pakutakse — lihtlabast lillekimpu. Aga eht ta aimab, et lilled on tunnustuseks terve rahva armastusest ja austusest. Müüd kõneleb aumees: „Ei ma pole muud ühti teinud, kui liputasin keppi tuules. Mängukoorid on kõik teinud, — nende tulgu au!...“

Sellest kirjutusest on näha, millist suurt imetlust ja austust äratas terves rahvas kui ka võõrastes selle lihtsa, valges kaelarätis ja pikasäärega saabastes mehe suursuguselt lihtne ja autoriteetne kuju.

Samasugune lihtsus veetleb meid ka tema eluloo kirjelduses, mille ta saatis nimetatud

Matti Heleniusele. Selles kirjutab ta isenesest järgmist:

„Mustatud Härra!

Teie soovi — minu elust ja veel mõnest muust asjast teateid saada, katjun siin täna.

Olen sündinud aastal 1837, sügiskuu 19. päeval Tartu Maarja kihelkonnas Wajula piiril Lohkwa koolimajas, kus mu isa koolmeistriks oli. Esimese õpetuse olen saanud oma isalt, mis ka loomulik oli, aga pärast suuremaks kasvades ei ole ma midagi muud kooliõpetust saanud, kui seda, mis isalt sain.

Aastal 1846 aprillikuul kutsuti mu isa kooliõpetajaks teise kooli — Wäägweresse — keskajas Maarja kihelkonnas. Seal oli juba siis wälge mängufoor, kus 6 meest mängisid. Mäng oli küll hästi puudulik ja pillid olid järgmised: 1 wile, 2 Klarnetti, 7 waldhorni ja 1 fagott.(!)

Minu isal olid küll head muusikaanded, aga teisi õpetada ta ei püüdnud. Seda pidas ta nõu — wõtan mees, nagu ta oli — teistwiisi teha. Samal 1846. aastal tellis ta enesele riistad, ja et ta ise wähesel mõõdul mängida oskas, hakkas ta ka mindki õpetama. Ja ühe aasta pärast oskasin ka mina tergemaid tükkisid tublisti mängida.

Nüüd hakkasin ka mina järele puhuma; see läks peagi lorda. Ja kui ma 14 aastat wana olin, wõisin ma juba teisiqi mängus juhutada ja ise oskasin iga mänguriista puhuda. Peagi telliti Saksamaalt uued mänguriistad ja nendega läks mäng palju kaunimini.

Aastal 1856, aprillikuul 17. päeval määrati mind isa abiks koolmeistri ametisse ja wästi selle järele jäi isa wäikesse tõbesse haigeks, kuni suri. Mind määrati nüüd päriiskoolmeistriks Wäägwerese küla koolile, kus ma nüüd olen 37 aastat tööd teinud.

Aastal 1869, kui esimene laulupidu oli, mängis siin Wäägwerese puhkpillide foor, kelles 22 meest oli. 3 mängufoori mängisid siis pidul wõidu; Wäägwerese foor sai esimese auhinna. Suureks toeks ja abiks oli kirikuõpetaja Dr. M. S. Willigerode olnud mängu ja laulu edendamise kohta.

Esimesest laulupidust saadik ärkas uus elu laulu ja mängu põllul. Pea igapäew sain mina kaudgemalt ja ligemalt kirjeldada, mis muusika edendamisesse puutustid.

36 mängufoorile olen mina Saksamaalt mänguriistad tellinud ja neile õpetust annud.*) Peale nende olen ma veel teistele mõndagi juhutatud

annud ja nootide kirjutamisega palju waewa näinud.

Dnns J. W. Jannsen oli esimese laulupidu asutaja; peale selle on „Wanemuise“ fests ja dnns Willigerode neid edendanud, aga igal laulupidul olen minagi nagu wälge watas suure mäsina küljes toimes olnud.

Summalale kiitus ja tänu! Wähesest külvist on saadi näha olnud.

Mustusega D. D. Wirkhaus.“

Nii selle lihtsa mehe lihtne kirjutus isenesest. Kuid need lihtsad read hõõguvad sügavast armastusest muusika vastu, sellest sügavast armastusest, mis täitis selle südamliku mehe aatelise hinge ja juhtis tema suurt elutööd. Ja aatelise töömehe helge kujuna jääb tema meie pasunamängu arenemisajalukku jäädavalt püsima.

* * *

Käesolevas muusika-ajaloolises ülevaates nägime, et Eesti muusika-arene mine sündis läinud aastasajal küll aeglaselt, kuid siiski järjekindlalt. Terve rida aatelisi rahvamehi ajasid visalt wagusid meie söötis muusikapõllule ja raiusid tihnikusse uudis-maad. Rahva raske majanduslise olukorra ja viletsa hariduslise tasapinna juures ei wõinudki see arene mine kuigi jõudsasti minna, sest puudusid ju tol ajal tarwiliku ettevalmistusega eriteadlased, kes oleks osanud ja suutnud õigeid sihtisid tabada, — puudusid ka asjaarmastajatel wõimalused tarwilisi teadmisi omandada. Niihästi Jannsen, Hermann ja Wirkhaus kui ka kõik teised praktilised muusikategelased pidid tegutsema ainult nende kasinate teadmistega, mis neil läks korda omandada iseõppimise teel. Palju suuremad polnud ka wäheste asjaarmastajate-heliloojate — Kunileidi, Thomsoni, Saebelmanni ja Hermanni — teadmised, millega nad tegevusse asusid. Armastus rahva ja — muusika vastu sundis neid tegutsema, sundis neid söötis muusikapõllule tööle asumata. Sellepärast pole nende süü, et abi-nõud selleks tööks olid nõrgad ja viletsad, — pole ka nende süü, et seeme, mis külvasid, oli sageli wõõrsilt laenatud. Oma rahvast armastava südamega ning ärkamisaja waimustusest hõõguva hingega tundsid nad, et rahvale on tarwis midagi anda, et teda on tarwis muusika iluallikate juure juhutada. Kuid seda, mida oli tarwis anda, oli endal väga wähe, ja sellepärast tuli seda wõõrsilt laenata.

*) See oli kuni 1894. aastani. Järgmistel aastatel suurenes see arv ligi poole sajani.

Ent söötis pind murenes ka nende nõrkade abinõude juures. Ja seda oligi vaja. Sest alles niiviisi muredaks tehtud pinnast võisid targata esimesed mehed, kes said enast muusikalisele tööle põhjalikult

ette valmistada. Need olid meie esimesed elukutselised muusikamehed. Kuid need kuuluvad meie ülevaate kolmandasse ajajärku, mille vaatlusele asume tuleva-aastas „Muusikalehes“.

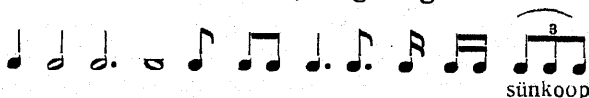
Metoodilisi märkusi lauluõpetamise alalt algkoolis.

(Esimesel üleriiklisel laulu- ja muusikaõpetajate kongressil, 17. juunil s. a., ettekantud referaat.)

E. Mesiäinen.

(Lõpp.)

Laulu esteetilisi omadusi püütakse rohkem rõhutada. Juhitakse enam tähelepanu sellele, kuidas laulu ettekandmise viis peale sõnade oleneb ka suurel määral meloodia ehitusest. Kõik tarvitavamad rütmid peavad selleks ajaks läbivõetud olema, ning seega ka noodid

Meloodiline materjal algkooli lauldes ei tohi kalduda kõrvale diatoonilise liikumise piiridest nii suurel määral, et see tüütavaks takistuseks kujuneks. Kromaatilisi helisi võib osaval juhatusel tarvitada vahete-vahel seal, kus need kergemini tabatavad, — need on üleminekud V—VI:sse ja V—IV:sse.

Kahe viimase aasta jooksul võetakse läbi helitõud kuni 4 # ja b-ga ning õpitakse teoreetiliselt tuletama uusi helitõugusid kuni enharmonismini; selleks jätkub 6 # ja 6 b-st.

Vanemates klassides tehakse juttu ka häälemurdmisest. Seletatakse bassi-võti; et bassi-võti paremini meele jääks, solmiseeritakse mõni nädal selles. Võib ka ennem õpitud laule bassi-võtmes peast üles kirjutada. Tähendatakse, et laste hääl kõlab oktaavi võrra kõrgemalt.

VI. kl. tutvustatakse õpilasi peakolmkõlade ja nende ühendamisega põhikujus. Klass jagatakse gruppidesse, lauldakse ja kirjutatakse üles: 3-hääls. seades peab tahes ehk tahtmata puudutama 6-akkorde.

Väga suur tähtsus muusikalise aine arendamisel on kadentsidel. Õpilaste kõrva peab harjutama, eraldama IV:dat V:dast eelviimase. Võõra keelseid nimetusi ei ole vaja tarvitada.

Septakkordidest on tarvilik dom.-septakkord oma „hiljaksjäänud“ septiimiga muusikaliste mõtete lõpus. Seletatakse ka dissonantside lahenemise tungi üldse.

Muusika ajaloos tuleb piirduda peasjalikult kodumaaga; teadmisi pakutakse harilikul laulutunnil laulukeste vahel, kusjuures seletused peavad väljakasvama harjutusel olevast laulust enesest, selle autorist jne. Kui klass on hästi edasi jõudnud, ei teeks sugugi halba, kui ka üldajaloost mõni tähtsam või huvitavam koht päevavalgele tuuakse.

Täendasime alguses, et rütm on meloodia tuksuv süda. Ja seda see ka tõesti on: mis laul see on, kus ei ole värsket rütmi? See on surnukeha, milles süda enam ei tuksu!

Kuigi rütmitunne areneb palju paenduvamalt kui kuulmine, peame siiski selle arendamisele ju varakult tähelepanu juhtima.

Rütmitunnet võib kindlustada:

1) Silpnimedede abil:

a)

Tähendab, $\frac{3}{4}$ taktis laulda kolm silpi (so-ol la) igas taktis. Viimase takti viimane taktiosa (o), lauldakse mõttes samal helil.

b)

c)

Viimane näide olgu iseäranis tähelepanuväärne. Tegelikus elus ei ole mingit abi sellest, kui seletatakse, et sol on 3 korda pikem la'st, või sol on nii pikk kui 3 la'd kokku, kuid ülaltoodud kirjutamisviisi õpetaja täpse ettelaulmise abil teeb lastele kohe silmad lahti. Õeldagu ainult siis nimed järsku ja eluga, alghäälikud kahekordselt, kuid kiirelt.

2) Juhatades:

Lapsed teevad kätega vastavaid liigutusi. Kui lapsed juhatavad ühe käega, näit. paremaga, juhatagu õpetaja (alguses lastega seltsis) pahema käega, et õpetaja käsi liiguks ühes sihis lastega.

3) Koputades:

Koputatakse pliitsi otsaga vastu lauda mitmesuguseid rütme, näiteks:

a)

b)

c)

d)

e)

f)

jne.

Märkus: Üks koputus igale noodile.

4) Käsi kokkulüües:

$\frac{4}{4}$ taktis esimene löök parema käe terve peoga pahema käe pihku, teine — sõrme otsadega, kolmas — rusikaga, neljas — jälle sõrme otsadega. Nõnda eraldame pearõhu kõrvalrõhust ja rõhuta taktiosadest.

$\frac{2}{4}$ taktis esimene löök peoga, teine — sõrme otsadega.

$\frac{3}{4}$ taktis esimene löök peoga, teine ja kolmas sõrme otsadega.

5) Marssides:

Selleks otstarbeks valitagu lihtsad laulud $\frac{4}{4}$ ja $\frac{2}{4}$ taktis ja valvatagu, et kõik sünnib kindlasti ja täpselt, rõhulisel taktiosal tugevam samm, rõhuta — vaiksem. Eeltakt alata tasa parema jalaga.

6) Laulumängude

juures valvatagu, et liigutused oleksid laulu rütmiga kokkukõlas. Kui laulumängude juures seda nõuet ei täideta, ei ole mängul mingisugust tõsisemat mõtet: see jääb harilikuks mänguks.

Kokkukõla laulmist (esiteks kahehäälselt) alatakse II klassis puhta kvindi ja kvardi tabamise ja kooslaulmisega; siis — suur terts ja 2-häälsed lihtsakõlalised kaanonid ning laulukesed. Hiljem lauldakse ka 3—4-häälsed kaanone. Kaanone on soovitatav laulda võimalikult palju: need kindlustavad iseisvust vahehääles, väga suurel määral teritavad kuulmist, on kergesti õpitavad, pakkudes samal ajal lastele ka nalja tõsisemate ülesannete vahel. Kui kaanonite abil on kuulmist tarvilisel määral teritatud, võib III kl. peale jõulu võtta lühikesi 4- ehk 8-taktilisi kahehääls. laulukesi, kusjuures mõlemad hääled harjutatakse tervele klassile, klass jagatakse pooleks kuidas juhtub ja lauldakse kahehääleliselt hääli vahetades. Nõnda on igal lapsel võimalus oma jõudu mõlemas hääles katsuda. Need lastest, kes kooslauludes ei suuda helikõrgusest kinni pidada, alguses kuulaku pealt.

Mitmehäälnelaul (3—4) ei tohiks kuuluda klassi laulmise hulka vähemalt 5. klassini, väljaarvatud 3—4-hääls. kaanone, milledega tehakse tegemist ju III kl. alates.

Siinjuures julgeme tähendada, et algkooli laulmine kuni lõpuni peab ikkagi olema peajasjalikult ühehääline. Kokkukõlaline laul oleks ainult üheksa abinõuks, mida m. s. tuleb väga ettevaatlikult ja asjatundlikult kasutada. Kahjuks selles küsimuses meie, lauluõpetajad, nii mitmedki, oleme suuresti patustanud: meil on kokkukõlaline laul praegu rohkem hoopis teistsuguste sihtide teenistuses. Et igat ainet peab õpetatama ja õppima ainult aine enese pärast, on vist küll suurimal määral maksev just laulu kohta: mitte ainult esinemise tuhin ärgu õhutagu meid ja lapsi laulule, vaid lauldagu laulu enese pärast, enda harimise mõttes!

Kuidas laulu õpetamine on korraldatav siis, kui 2 kl. koos töötavad?

See on võimalik ainult aine kulul. Ühiste ülesannete lahendamisel peab eeskätt rehkendatama noorematega ja et vanematel ei läheks tund igavaks eelmise aasta kursuse kordamise tõttu, tarvitagu uusi viise, mis aga tehniliselt ei oleks raskemad noorema

klassi võimistest. Muidugi mõista on vanem klass teoorias sunnitud uuesti läbi võtma seda, mis juba kord läbi võetud, ja see on halb.

Tagajärjekaim kombinatsioon oleks järgmine: $\frac{1}{2}$ t. töötatakse noorema ja $\frac{1}{2}$ t. vanema klassiga, kuna vabal klassil oleks samal ajal mingisugune iseseisev õo: rehkendus, kirjutamine... Nõnda üks tund nädalas noodiõpetust. Teisel tunnil lauldakse koos mänguriista järele. Sarnane talitamine viis kannaks kindlasti paremat vilja kui alaline koostöötamine. Teisiti on vist võimata vanemat klassi teoorias edasi viia.

Laulu õpetamine on sõnadega seletada võrdlemisi lihtne asi, kuid tegelikus töös peab nii mitmeagi raskusega arvestama. Suurimaks takistuseks I kl. ja veel ka II. on m. s. laste kuulmiseta olek.

Muusikaline kuulmine nii laste kui ka täiskasvanute seas võib olla üsna mitmesugune. On „häid“, „nõrga võitu“ ja hoopis kuulmiseta inimesi. On veel ka niisuguseid, kelle suurepärase kuulmine, kuid halb muusikaline mälu. Neid ei tohi segada „nõrkadega“. On ka sellaseid, kes ise heli kõrgusest aru saavad, määravad isegi intervalli suuruse (kuulmise järele), sealjuures ise nad ei suuda teha mingisugust muusikalist häält; need omavad n. n. „sisemise kuulmise“.

Sitke töö tagajärjel tärkab normaalsete laste juures kuulmine mõne nädalaga, järele jäävad ainult mõned üksikud „põrisejad“, millede kohta I kl. on raske midagi ette kuulutada: mitmestki sarnasest võib korraliku õpetamise kaudu saada laulja. Kui nad vahest väga valjusti „laulma“ kipuvad, öeldagu nendele hariliku märkusega, et nad laulaksid

tasem. (Vali laulmine üldse ei ole soovitav). Alles 4. õ.-a. ehk isegi 3-dal võiks kuulmiseta õpilased laulust hoopis vabastada, sest et kui kord nende kuulmine seni ei ole ärganud, siis ei maksa nendega enam aega raisata.

Niisuguste õpilaste arv on harilikult väike, mõni üksik (2—3 klassi kohta) ja ei ole soovitav nende pärast klassi edasijõudmise tempot kahandada. Laulutunni teoreetilisest osast peavad aga nad ikkagi osa võtma.

Ei või jätta nimetamata veel üht takistust, nimelt: mitmel pool arvatakse ikka veel, et laulutund on ainult mingisugune ajaviitmise tund, kus midagi müüd pole tarvis teha, kui ajaviiteks natuke lauda, niisama — „puhata“. Selle ainega üldse ei arvestatagi õpilasi hinnates. Ainult mõned üksikud õpetajad keskkoolis on suutnud suure „taplemisega“ nõukogu koosolekutel määrata anderikastele, kuid laiskadele järelekaame muusika teoorias. Kus oppositsioon on tugev, on õnnetu lauluõpetaja sunnitud järel andma ja panema „R“ ka sellele, kes seda sugugi pole ärateeninud. Ju algkooli III kl. alates rehkendavad nii mitmedki hooletud õpilased selle nähtusega ja seletavad lauluõpetajale otsekohe, et ega laul ei takista üleminekut ühest klassist teise, mis ma seda siis ikka õpin!

Koolis ei peaks olema ühtegi ainet, mis võimaldaks õpilasele vaimlist logelemist tunni ajal. Õpilasi peab vähehaaval treenerima töö juures enda tahte jõudu pingutama; see pingutus olgu loomulik, ilma surveta, aga olgu siiski, sest niisugust pingutust on elus väga vaja.

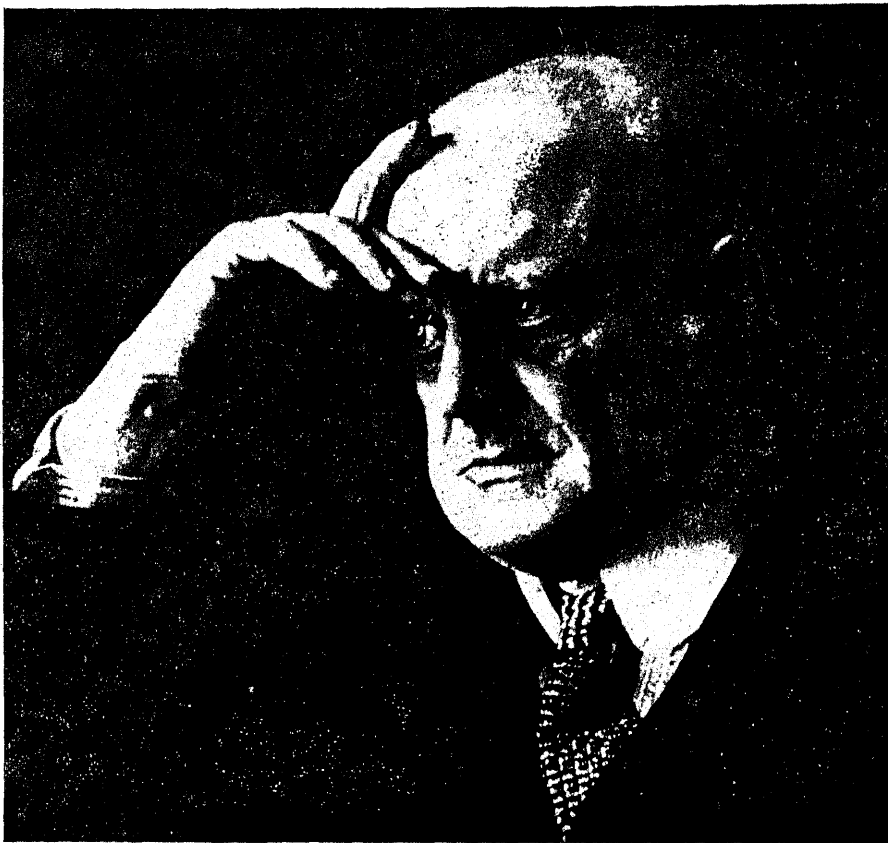
Prof. Jean Sibelius 60. aastane.

A. Kasemets.

8. detsembril sai Soome kuulsaim helilooja prof. Jean Sibelius kuuekümneme aastaseks. See päev oli Soomele suureks au- ja pidupäevaks, sest Sibelius on maalikunstniku Gallén-Kallela kõrval tähtsaim mees, kes oma loominguga on võitnud Soome kultuurile üldise tunnustuse ja lugupidamise kõigis kultuurimaades. Sellepärast pühitses sõna täies mõttes kogu Soome oma suurmeistri aupäeva. Üle terve maa korraldati sel päeval mitusada lauljatepäeva ja kontserti, kus suure vaimustuse saatel selgitati lugupeetud juubi-

lari suuri teeneid soome muusika rikastamise alal ja kanti ette tema helitööd. Samal ajal olid kõik soome lehed täis vaimustavaid kirjutusi Sibeliusi elutöö üle ja eriraamatuna ilmusid mitmed teosed tema üle. Ühtlasi tuletati terves kultuurilmas sel päeval Sibeliusi teeneid suure austusega meele.

Juubilar ise sai oma kodus — Järvenpääs — oma aupäeva jooksul haruldaselt suurte auavalduste osaliseks. Tervitustelegatsioonid hakkasid külastama juubilari juba varahommikust peale ja see kestis terve päe-

Prof. JEAN SIBELIUS.

Sai 8. skp. 60 aastaseks.

va. Tervitajate hulgas oli ka Soome vabariigi president, kes annetas juubilarile Valgeroosi ordu suurristi. Peale hulgaliste kingituse ja auaadresside, mis juubilarile annetati päeva jooksul üksikute delegatsioonide ja isikute poolt, sai ta kingituseks suurema summa raha, mille olid kokku pannud kõik Soome lauljad üle maa. Peale selle otsustas Soome eduskund Sibeliusale riigi poolt antavat pensiooni suurendada senise 60.000 Smk. pealt 100.000 Smk. peale aastas. Mitmed organisatsioonid valisid juubilaril oma auliikmeks. Viimastest oleks eriti nimetada Soome heliloojate liit ja Soome kunstide akadeemia. Helsingi ülikooli audoktoriks oli Sibelius juba varem. Kui veel nimetada, et juubilarile tuli sünnipäeva jooksul lugemata hulk tervitustelegramme nii kodu- kui väljamaalt ja teade Ameerikas asuvatelt soomlastelt, et nad on kingituseks kokku pannud suurema rahasumma, siis näeme, kuisuguse üksmeelse ja laialdase austuse osaline on

meie hõimlaste suurmeister Jean Sibelius. Ja seda täiesti ärateenitult, sest Sibeliusel loomine ei ole üksnes arvuliselt suur ja mitmekesine, vaid eestkätt just sisult on see kõrgeväärtuslikuks rikastuseks rahvusvahelisele muusikaliteratuurile, mis on seesugusena tunnustust leidnud mitte üksi lähemate naabrite ja hõimlaste juures Skandinaavias ja meil Eestis, vaid mis seisab kõrva kõigi aegade suurmeistrite loominguga kõigi kõrge muusikakultuuriga maade kontsertide eeskavades.

Jean Sibelius sündis 8. detsembril 1865. aastal Hämeenlinnas arsti pojana. Keskkooli lõpetanud, astus ta 1885. a. Helsingi ülikooli õigusteadust õppima. Samal ajal astus ta ka Helsingi muusikakooli viiuliklassi õpilaseks. Varsti sai tale aga selgeks, et kuivade paragrahvide tuupimine on tema tundeliku loomusega vastolus, ja et tema vaimliste huvide keskkohaks on ikkagi ainult muusika, mida armastas juba lapsest saadik. Sellepärast pööras ta varsti õigusteadusele jäädavalt

Prof. Jean Sibelius ja ta abikaasa pr. Aino Sibelius, sünd. Järnefeldt.

Koduses vaikuses lehti lugemas. Sibeliuse villa „Ainola“ (pr. Sibeliuse nime järele) asub Järvenpää, loodusliselt väga ilusas kohas. Väliselt puhtas Soome stiilis ehitatud elam, on ta sisseseade äärmiselt lihtne, kuid algupärane ja stiilne. Näiteks on tuba, mida näeme pildil, algupärane Soome talutuba suure Soome kaminahjuga, ilma tapetidetega, palkseintega, pika, ristjalgega lauaga, valge, värvimata põrandaga ja kodukoetud Soome vaipadega seinal ning põrandal, kuna lihtsaid palkseinu kaunistavad Soome kunstnikkude maalid.

selja ja andus täie jõuga muusika õppimisele. Viulimängimise kõrval hakkas ta helilooja Martin Vegeliuse juhatusel ka komponeerimist õppima ja edenes viimases, nii kui viulimänguski, väga jõudsasti: mitmed ta õpilastööd, mis juba õppimisajal avalikule ettekandele tulid, leidsid arvustuse poolt sooja vastuvõttu ja tähelepanu.

1889. aastal lõpetas ta Helsingi muusikakooli ja läks väljamaale ennast komponeerimises täiendama. Seda tegi ta esiti helilooja Albert Beckeri juhatusel Berliinis ja siis helilooja Robert Fuchsi ja Karl Goldmarki juhatusel Viinis. Väljamaalt Soome tagasi pööranud, ilmutas ta teose teose järele, võites nendega ikka enam ja enam lugupidamist ning kuulsust. Kuni seniajani on Sibelius loonud peale rohkearvuliste koori- ja soololaulude suure hulga suuremaid teoseid orkestrile, laulule kui ka üksikutele instrumen-

tidele. Sümfoonilistest teostest oleks tähtsamatena nimetada: orkestri suidid ja sümfoonilised poeemid „Muinasjutt“, „Finlandia“ „Karjala“, „Põhjala tütar“, „Lemminkäineni kojutulek“, „Tuonela luik“, „Pelleas ja Melisande“, „Kevadelaul“, „Õine sõit ja päikese tõus“, „Scènes historiques“, „Paan ja kaja“, viis sümfooniat (E-moll, D-duur, C-duur, A-moll ja Es-duur) ja mitmed vähemad orkestri teosed. Lavateostest on ta loonud ooperi „Neitsi tormis“ ja muusika draamad „Belsatsar“, „Kuningas Kristjan II“ ja muud. Koorile ja orkestrile on ilmunud kantadid „Oma maa“, „Ateenlaste laul“, „Vangistatud kuningatar“, „Jordens sang“, „Maan virsi“ ja mitmed teosed. Eriti tuleks nimetada väga huvitavat ja omapärast muusikalist pantomiimi „Scaramouche“ („Ristiga ämblik“). Peale loetletud teoste on temalt veel ilmunud keelpillide kvartett D-moll, viiuli so-

naat, mitmed viiulisoolod klaveri ja orkestri kaasmänguga ja palju klaveriasju, kokku üle saja teose.

Sellest rikkalikust ja mitmekülgsest loomingu-
gust on õige mitmed ka meil hästi tuntud ja armastatud („Finlandia“, „Karjala“, „Valse triste“ ja t.). Lääneeuroopas ja Ameerikas on erilise lugupidamise võitnud tema viies sümfoonia, viiuli kontsert, keelpillide kvartett ja pantomiim „Scaramouche“.

Sibelius on tähtsaim Soome omapärase muusikastiili rajaja. Juba tema esimestes töedes (Kullervo-sümfoonia, „Muinasjutus“ jne.) avaldub tugev rahvuslik põhijoon, mis hilisemates töedes ikka enam ja enam kristalliseerub. Oma ürgjõulise loomuliku talendiga leiab ta vahetpidamata uusi kõlalisi sobitusi ja värvisid oma rikkalikule, iseloomulikule, rahva omapärasele põhitoonile põhjendavale meloodikale, jäädes seal juures alati kindlailmeliseks, omapäraseks. Selles omapä-

rasuses kaldub ta sageli kaugele kõrvale tavalistest muusikavormidest ja shabloonsetest traditsioonidest, kuid teeb seda suure kunstniku peenetundelikkusega. Ja see teeb tema loomingu eriti huvitavaks ja väärtuslikuks.

Kui väga Sibelius on hinnatud ka välismaades, tõendab muu seas ka see, et kõik tema tähtsamad ja suuremad teosed on kirjastatud kuulsa saksa noodikirjastaja Breitkopf ja Härteli juures Leipzigris, kes kirjastab ainult üldise tunnustuse osaliste heliloojate teoseid. Siit on siis ka mõistetav see üksmeelne austus, mis tunneb terve soome rahvas oma suurmeistri vastu ja see suur vaimustus, mille saatel möödus Sibelius 60. sünnipäev.

Sibelius on praegu alles täies loomisjõus, sellepärast võib temalt veel palju oodata. Jätkugu tale seda jõudu veel paljuiks, paljuiks aastaks!

Lauljanna Sinaida Jurjevskaja †

Selle kuu algul lagunes üle Euroopa laiali kurb sõnum, et kuulus ooperilauljanna Sinaida Jurjevskaja on Schveitsis saladuslikul kombel surma saanud. Hilisematest teadetest selgub, et Jurjevskaja on lahkunud Berliinist 3. detsembril ja ettekäände all külastada oma haiget ema, sõitnud Schveitsi. 4. dets. on ta jõudnud Andermatti ja peatama jäänud „Korona“ võõrastemajja. Varsti pärast kohalejõudmist on ta lahkunud võõrastemajast ja läinud metsikult tormava mägijõe Reisse äärde. Kui ta asjatu ootamise järele võõrastemajja tagasi ei tulnud, teatati asjast politseile ja alustati kadunu otsimist. Peagi leiti Reissi jõest üleviiva ajalooliselt kuulsa „Kuradi silla“ lähedusest, kus Jurjevskajat viimati nähtud, kadunu mantel ja punane käekott. Oli selge, et kadunu oli siin saladuslikul viisil hukkunud.

Mil teel see võis sündida, selle kohta on liikumas kolm versiooni.

Ühe oletuse järele arvatakse, et lauljanna on meelitatud „Kuradi sillale“ inimese poolt, kes tema armastust püüdis võita, kuid vastuarmastust ei leidnud, ja seal kuristikkus metsikult voolavasse Reissi jõkke tõugatud. Selle oletuse aluseks on asjalugu, et enne Schveitsi sõitmist on kadunu saanud Tartust telegrammi, mis kannud ema allkirja ja milles viimane

teadustanud oma haigusest. Hiljem on aga selgunud, et ema pole kadunule ühtegi telegrammi saatnud ja et seega Berliini saanud telegramm on võltsitud. Jurjevskaja ise on aga Berliinist ärasõites rääkinud, et ta ema on Schveitsis haige ja ta teda vaatama sõidab. Ka see osutus hiljem valeks, sest Jurjevskaja ema pole üldse Tartust lahkunud.

Teise versiooni järele, mis näib olevat kõige tõenäolikum, olla Jurjevskaja enese ise enesetapmise eesmärgiga „Kuradi sillalt“ Reissi voogudesse heitnud, kuna tal vahekord mehega olla viimasel ajal õige halvaks muutunud. Arvatakse, et ta enne kuristikku hüppamist on võtnud morfiumi sisse ja habemenoaga oma käesooned läbistanud ning siis vette hüpanud. Viimast arvamist aitab põhjendada see, et „Kuradi silla“ juurest leiti tühi morfiumi pudel ja uus habemenuga ning nende lähedusest verejäljed lumel.

Kolmanda versiooni põhjal olla Jurjevskaja jääga kaetud libedatelt kaljudelt kogemata kuristikku langenud ja surma saanud, sest Jurjevskaja olla ilma juhita hädaohtlikule mägirännakule läinud.

Missugune neist versioonidest õige, ei ole senistest uurimistest selgunud, samuti pole selgunud selle saladusliku surma põhjused. Ka pole seni kordä läinud surnukeha kätte

Kuulus lauljanna
Sinaida Jurjevskaja,

kes selle kuu algul Schweitsis, kuulsa „Kuradi silla“
juures saladuslikul teel hukkus.

saada, sest Reissi jõgi on käre vooluga mägijõgi, mis oma ohvert nii kergesti välja ei anna. Seni aga jäävad kuulsa lauljanna traagiline surm ja selle põhjused raske saladuskatte alla.

Sinaida Jurjevskaja sündis 1889. aastal Tartus, kus ta isa Jüri Lenkin oli kaupmeheks. Tartu kroonu gümnaasiumi lõpetanud, astus ta Peterburi konservatooriumi laulu klassi, mille lõpetas sõjaajal. Selle järele kutsuti ta Peterburi Maria ooperisse, kus esines Jurjevskaja nime all ja äratas oma haruldase häälega suurt tähelepanu. Peterburis abiellus ta kaardiväe ohvitseriga von Brehmeriga. Pärast enamlaste revolutsiooni lahkus ta Maria teatrist ja opteerus Eestisse. Siin andis ta rea kontserte ja sai neil vaimustava vastuvõtu osaliseks. Nendeks kontsertideks õppis ta mitmed eesti laulud selgeks ja kandis need teiste laulude kõrval haruldase

peenetundelikkusega ja soojusega ette. Samal ajal võttis ta ette õnnelikud kontsertrreisid Saksamaale ja Hollandisse, kus esines suure eduga niihästi kontsertlavadel kui ka ooperites, võites omale lühikese ajaga üksmeelse tunnustuse Euroopa muusikailmas. 1923. a. asus ta Berliini ja esines seal esiti vene pagulaste teatris „Solotoi petuschok“. Selle järele laulis ta ühes kuulsa Benjamino Gigliga „Boheemis“ ja lühemat aega Tsehhi ooperis „Jenufa“. Suure edu tõttu, mis tal nendel esinemistel oli, kutsuti ta 1924. a. Berliini riigiooperi primadonnaks, kus esines alaliselt kasvava vaimustuse saatel. Lähemal ajal kavatses ta sõita Nev-Yorgi Metropolitan ooperisse gastroleerima, et ka dollarite maal loorberisid lõigata. Seal oleks tal, kahtlemata, olnud suur edu, sest ameeriklased mõistavad vääriliselt hinnata sarnaseid säravaid kunstitähti kui seda oli Sinaida Jurjevskaja oma haruldase hõbedase häälega ja suure kunstniku temperamendiga.

Jurjevskaja kuulus nende väheste lauljate hulka, kes on ühevõrra head nii kontsertlavadel kui ka ooperis. Oma traagilise surma ajal seisis ta kunstnikuna oma võimiste kõrgustipul ja ilmakuulsuse omandamise võidukäigu eel. Sellepärast ei ole tema enneaegne surm mitte üks Berliini riigiooperile raskeks hoobiks, vaid see on suureks ja kurvaks kaotuseks tervele rahvusvahelisele muusikakunstile üldse.

Eestit puudutab enneaegne surm aga veel eriliselt, sest meie väike kodumaa on suutnud anda vähe niisuguseid suuri kunstnikke, kes on suutnud võita omale rahvusvahelise tunnustuse. Ja Sinaida Jurjevskaja oli üks neist vähestest.

Võtan vastu tellimisi kõiksuguste

puhk- ja keelpillide peale.

Hinnad 25—50% odavamad kui mujal Eestis, on põhjendatud: 1. Olles muusika sõber — püie odava hinna läbi muusikale laialist pinda võita. 2. Et Kuresaares odavamad ärikulud. 3. Olemas kõige odavama muusikariistade vabriku ainuesitus.

Tagatiseks tellijaile on Kuresaare Eesti Ühisgümnaasiumi uute tellitud puhkpillide jne., mahe toon, kerge mäng ja hää kooskõla.

Intoneeritud ja hääldeseatud tõmbetuulega harmooniumi keeled 225 mk. okt.: tselluloid klaviatuurile 60 mk. okt. ja kõik teised ehitustarbed.

M. TREY, k/m. „Estoonia“ Kuresaares.

Alice Segal †

9. detsembril lagunes laiali Tallinna muusikalistes ringkondades kurb teade, et pika ja piinavalt raske haiguse järele on suikunud igavesele unele üks parimaist Tallinna konservatooriumi klaveriõpetajaist — Alice Segal. Väsimata energiaga ja suure andega kunstnikuna ning sooja südamega inimesena paljude aastate jooksul Tallinnas klaveriõpetajana töötades, oli ta võitnud kõigi muusikasõprade, eriti aga oma kaastöölise ja rohkearvuliste õpilaste üldise lugupidamise ja armastuse. Sellepärast on tema enneaegne surm kõigile, kes teda tundsid ja temaga kokku puutusid, tõsiseks leinaks ja meie arenevale muusikale kaotuseks.

Alice Segal sündis 27. augustil 1883. aastal Peterburis kroonu laboratooriumi keemiku tütreana. Isa oli tal sakslane, ema — viinlane. Muusikaande oli ta pärinud oma emalt, kes oli lõpetanud Viini konservatooriumi. Temalt sai ta ka esimest õpetust klaverimängus ja edenes selles nii jõudsasti, et juba 10-aastaselt esines sageli kontsertidel. Ühel niisugusel kontserdil, kus ta sümfoonia orkestri saatel mängis Beethoveni klaveri-kontserti, oli tal nii suur edu, et kuulsa Mühlbachi klaverivabriku omanik kinkis tale kontsertklaveri sooviga, et ta sellel mängides areneks suureks kunstnikuks. Umbes samal ajal astus ta prof. Lütschi eramuusikakooli, kuid läks sealt varsti Peterburi konservatooriumisse üle, kus töötas prof. Van Arki juhatusel.

1901. a. suri ta isa, jättes perekonna ainelisesse kitsikusse. Selle tagajärjel oli Alice sunnitud õppimist katkestama, et omale ja perekonnale ülespidamist teenida. Selleks sõitis ta Tallinnasse ja võttis siin (jaanuaris 1901.) oma peale pr. Meyeri poolt asutatud muusikakoolis spetsiaal-klaveriklassi juhatamise. Selle kõrval töötas ta ka ise hoolega edasi ja sooritas sama aasta kevadel konservatooriumi lõpueksamid hiilgavalt. Selle järele juba küpse kunstnikuna Tallinna tagasi pööranud, töötas ta kuni 1904. a. endiselt pr. Meyeri muusikakoolis ja avas siis omanimelise muusikakooli, kus pani maksma n. n. Leschetizki kooli muusika-kasvatulised traditsioonid ja hoidis selle kunstilise tasapinna tolleaegses oludes töötanud era-muusikakooli kohta väga heal kõrgusel. Seda tõendab kõige paremini see, et tema koolist on välja tulnud terve rida häid pianiste, kellest mitmed on hiljem üldise tunnustuse omandanud.

Neist võiksime pealmiselt nimetada Hans Schulmani, kes ka väljaspool meie kodumaa piirisid hästi tuntud. Siis veel meie noored, andekad pianistid prd. V. Saarman, Bronnig, Antropoff-Hörschelman, S. Lukk ja teised ja hrad V. Padva, H. Biek, S. Schultz, J. Schvarz ja mitmed teised. Kõik need on saanud oma muusikalise aluse Alice Segalilt.

*Tallinna Konservatooriumi klaveriõpetaja
Alice Segal.*

Suri 9. detsembril s. a. kopsu- ja südamehaigusse.

Kui 1919. a. asutati Tallinnas kõrgem muusikakool, siis kutsuti Segal-sinna kui hea ja vilunud muusika-pädagoog spetsiaal-klaveriklassi õpetajaks. Uue muusikooli õppejõuks minnes likvideeris ta oma muusikooli, mille ülespidamine muutus juba sõjaajal raskeks, ja asus endise energiaga ja andumusega uuel kohal tööle. Pikaajaline ülejõu töötamine ei jäänud aga mõjuta Segali tervisele: see hakkas halvenema ja kiskus ta oma armastatud tööpõllult eemale, esiti ajutiselt ja viimaks enneaegse surma läbi jäädavaks. Alice Segal on surnud, kuid tema külvatud muusikaline seeme on head vilja kannud ja tema elutöö elab tema rohkearvuliste õpilaste näol edasi. Olgu see leinajatele troostiks ja puhaku lahkunu rahu oma raske töö väsimust.

Ütlusi ja arvamisi muusika kohta.

Philosophus.

Väidame, et muusikat võib kasutada mitte üheks kasulikuks otstarbeks, vaid mitmeks. Nimelt kõlbliseks harimiseks ja homöopaatiliseks affektidest puhastamiseks.

Aristoteles, 384—322 e. Kr.

*

Kus muusika, sääl ei või olla midagi kurja.

Don Miguel de Cervantes. Don Quijote (1605 ja 1615) II jagu.

*

Ole mul tuhat kord tere tulemast, mu kiiduväärt, armas, kunstirikas, suurisugune ja meeldiv muusika!

Abraham a Santa Clara (Ulrich Megerle) (1644—1709) Kogutud teoksed.

*

Muusika üksi pisaraid pühib, südameid värskendab, kui midagi muu ei aita.

Lause ühel kodu-orelil Helveetsias (1762).

*

Kõige muusika rääkimatu südamlisus, mille abil ta meist mõõdub nii tuntud, kuid ometi kaugena paradüüsinä ja on nii täiesti mõistetav, kuid ometi nii seletamatu, seisab selles, et ta kõik me seesmisema olemuse liigutused annab edasi, aga täitsa tõelisusest ja kaugel selle piinadest.

Schopenhauer. Die Welt als Wille und Vorstellung (1813).

*

Muusika on võti naise südamesse.

Joh. Gottfried Seume, Kogutud teoksed (1826) Luuletused.

*

Muusika on õhu poeesia.

Jean Paul (Joh. Paul Friedr. Richter). Kogutud teoksed (1826—28).

*

Ei ole meeldivamat muusikat, kui tuntud viitside variatsioonid.

Jouber, Mõtted ja maksimimid (1838).

*

Muusikale parimas mõttes on vähem tarvis uud-sust, ja koguni mida vanem ta on, mida harjunum ollakse temaga, seda enam ta mõjub.

Joh. Wolfg. von Goethe. Teoksed (1827—1830) Maksimimid ja refleksioonid. I. osa

*

Sama nõiavõim on iludusel ja muusikal, mis meile nii tihti näivad avavat sügavat saladust tundmata paradüüsidest.

Giacomo Leopardi, Aspasia (1836).

*

Mis on muusika? Ta seisab mõtte ja nähtuse vahel; suurena vahemehena seisab ta vaimu ja mateeria vahel; on mõlematega sugulane, kuid ometi kummastki erinev, ta on vaim, aga vaim, kel vaja ajamõõtu; ta on mateeria, aga mateeria, millel pole tarvis ruumi.

Heinr. Heine. Salon (1836—1840).

*

Ükski pilt, ükski sõna ei suuda välja rääkida südamele omaseimat ja sisimat nagu muusika; ta südamlisus on võrdlusetu, asendamatu.

Friedr. Theod. Vischer. Aesthetik (1847).

*

Muusika üksi on ilmakeel ning ei vaja tõlget, siin räägib hing hingega.

Berth. Auerbach. Auf der Höhe (1865).

*

Muusika ei saa kunagi ja ei mingis ühenduses, millesse ta astub, lakata olemast kõrgeim, lunastavaim kunst.

Richard Wagner. Kogutud teoksed (1871—83).

*

Kes millalgi jahil pole käinud, ega millalgi armastanud, millalgi lillede lõhna otsinud ja millalgi muusika kõla kuuldes värisenud, ei ole inimené, vaid eesel.

Araabia vanasõna.

*

Kroonika.

Kodumaa.

Läti kunstnikkude Adolff Kaktini ja Alfred Kalnini kontsert Tartus.

Reedel, 11. skp. külastasid Tartut ja esinesid seal kontserdiga Läti paremad kunstnikud, laialt tuntud ooperilaulja (bariton) Adolff Kaktin ja helilooja ning organist Alfred Kalnin. Kontsert jättis väga hea mulje ja mõlemad kunstnikud said suure menu osalisteks.

Eesti kunstnikkude suur edu Soomes.

„Estoonia“ ooperi lauljad pr. H. E i n e r (sopraan)

ja B. Hansen (bass) esinesid hiljuti Helsingis ise-seisva kontserdiga ja said, nagu Soome lehtedest näha, kuulajate kui ka arvustajate poolt väga sooja vastuvõtu ja kiitvate otsuste osalisteks.

Aleksander Gretshaninov tuleb Tallinna.

Nagu meie kuuleme, tuleb kuulus Vene pianist ja helilooja Aleksander Gretshaninov tuleva aasta algul Tallinna ja annab „Estoonias“ paar kontserti. Gretshaninov on laiemalt tuntud, peasjalikult oma paljulauletavate romanside kaudu. Praegu asub ta Pariisis.

Narva 1924. a. laulupeo puudujääd likvideeritud.

Teatavasti lõppes 1924. a. suvel Narvas korraldatud laulupidu puudujäädiga, mis esialgse aruande järele ulatas ligi 140 tuhande margani. Puudujääd tuli sellest, et laulupeo korraldamisel ei arvestatud küllalt kohapealsete oludega, vaid üleliigses optimismis tehti laulupeoks ettevalmistusi hoopis suuremas masstaabis, kui tõeliselt oli tarvis. (Laululava, näiteks, tehti pea poole suurem, kui vaja). See nõudis, loomulikult, üleliigseid kulusid, mida laulupeo sissetulekut ei suutnud katta, ja tagajärjeks oli paratamatult puudujääd. Üle aasta on selle puudujääd katmise küsimus Narva seltsidele mõrudat kõneainet pakkunud. On mitmel korral koosolekuid peetud ja küsimust arutatud, ilma et puudujääd lõplikule likvideerimisele oleks saadud asuda.

Suure töö peale jõuti lõpuks 8. skp. nii kaugele, et võidi laulupeo tulude-kulude aruanne lõplikult kinnitada ning puudujääd likvideerimisele asuda. Nimelt otsustas nimetatud päeval peetud Narva seltside esitajate koosolek lõpulikult puudujääd, mis oli lõpukokkuvõtte järele 72 tuhandeni vähenenud, järgmiselt ära jaotada: „Võitleja“ võtaks sellest oma kanda 22.000 mrk., „Ilmarine“ ja Tuletoorjate selts — kumbki 13.200 mrk., Meeste laulu selts — 11.280 mrk., Riigi- ja omavalitsus-teenijate ühing ja Mänguplatside selts — kumbki 2.200 mrk. jne.

Seega oleks siis ilusa asja halb lõpp lahendatud väikse „kooliraha“ maksmisega. —r—

Tuntud cellokuntnik professor A. Glehn Tallinnast lahkunud.

Novembris lahkus Tallinnast tuntud cellokuntnik prof. Alfred Glehn ja asus Berliini, kuhu ta Scharvenka konservatooriumi celloõpetajaks kutsuti. Prof. Glehn, Tallinnast pärit, oli kaua aastaid Moskva konservatooriumis professoriks, kus omas laialdase kuulsuse hea pedagoogina ja stiilse cellovirtuosina. Tallinna asus ta mõne aasta eest optandina ja võitis siinsete tõsiste muusikaarmastajate ringis varsti sügava lugupidamise oma kammermuusika õhtutega, mis ta kolme aasta jooksul väsimatult korraldas, vaatamata sellele, et need vähese osavõtu tõttu endid ära ei tasunud.

Mihkel Lüdigi Argentiinasse sõitnud.

Endine Tallinna kõrgema muusikakooli direktor, helilooja Mihkel Lüdigi lahkus selle kuu algul Eestist ja sõitis Lõuna-Amerikasse, eeskätt Argentiinasse. Teatavasti oli hra Lüdigi omal ajal sunnitud mitmesuguste avalikuks tulnud korratuste pärast Tallinna kõrgema muusikakooli direktori ja õpetaja kohalt lahkuma. Samuti sunniti ta ka lahkuma kaitseliidu orkestrijuhhi kohalt, kus hiljem töötas. Sest ajast peale ei käinud ta käsi Tallinnas mitte just kõige paremini ja ta lahkus siit, et Uues ilmas õnne otsida.

A. Öebergi klaveritööstuse 75-a. juubel.

21. novembril s. a. pühitsetes Tallinna klaveritööstuse omanik A. A. Öeberg oma ettevõtte 75-a. juubelit. Tähendatud klaveritööstuse asutas Aleksander Öeberg 21. novembril 1850 Moskvast. Praegu juhib tööstust asutaja poeg A. Öeberg. —r.

A. Arderi kontsertreis Lätimaal.

„Estonia“ ooperilaulja A. Arder esines hiljuti Riias ja Liibavisi kontserdiga, kus ta nii publiku kui ka arvustuse poolt väga kiitvalt vastu võeti. Nii kirjutab Riia lehes „Latvis“ J. Arnolds: Arderi bariton on saanud väga hea Itaalia kooli. On suur nauding kuulda seda lauljat, kui kergelt lainetavalt voolab ta häälest ast-astmelt üles, murdmata alatud joone ja kuidas ta paisub jõuga ning jälle kõige tasasem pianissimo. Lauludest paistab välja igal pool suur intelligents. Arder, julgesti võib ütelda, on laulja, kelle nimi kaugele üle Eesti piiri kuulsaks saab ja kelle peale eesti rahvas uhke võib olla. „Latvias Vestnesis“ kirjutab: Arderi laulmiskunst on saanud alguse Perconi koolist, kust välja tulnud palju teisi. Arderi häälel on meeldiv tämb, mis on haritud ning kõrgis registrites ühtlane. Iseäranis hiilgavad ja meeldiva kõlaga on ülemised toonid. Tema laulev cantilään tõendab head Itaalia kooli, millega ta võib julgesti tulevikku vaadata, ja oma rahvast väljaspool kodumaad esitada.

Kiriku koor IV

Ev.-luth. kirikulaulu komisjoni korraldusel ja väljaandel ilmus hiljuti neljas anne vaimulikke laule nime all „Kiriku koor“, mis sisaldab 12 mitmesugust laulu, enamuses saksa heliloojalt. Varem ilmunud kolmest andest sisaldavad: esimene anne 11 jõulu ja aastavahetuse laulu, teine osa 10 kannatusaja ja ülestõusmise laulu ja III. anne 12 matuse laulu. Kirikulaulu komisjoni kuuluvad, teatavasti, organist Topman Tallinnast ja köstrid Tuvike Helmeist, Riomar Laiuselt, Siiak Kadrinast ja Siiak Rakverest.

Väljamaa.

Witting autoga kraavis.

Tuntud Läti tenorilaulja Eugen Wittingiga juhtus neil päevil autoõnnetus. Witting oli parajasti tagasiteel Leedu kontsertreisilt. Teel Shaulist Poneveshi juhtus temaga raske autokatastroof. Umbes 12 versta kauguses Shaulist langes auto kraavi. Juht ja Wittingit saatnud administraator said raskelt vigastada ja toimetati haigemajja, kuna Witting ise võrdlemisi kergete vigastustega pääses. Witting on ka Eestis hästi tuntud. Alles hiljuti esines ta „Estonia“ ooperis hea eduga.

Eesti Lauljate Liidu väljaandel ilmub lähemal ajal trükist
koorilaulu antoloogia

EESTI LAULUVARA,

mis sisaldab 39 väljavalitud segakoori laulu, 20 eesti heliloojalt, vanemast nooremani. Raamat on trükitud heale paberile ja uue noodikirjaga ning kaunistatud heliloojate näopiltidega.

Raamatu hind on: Lauljate Liidu liigetele Mk. 200.—, teistele Mk. 250.—

**Ühegi laulukoori,
laulja ja muusika-
armastaja
noodikogust ei tohi
puududa**

„Eesti lauluvara“.

Teated laulu- ja muusikakooride tegevusest.

Üliõpilaste segakoori juhatajaks L. Neuman.

Hiljuti pühitses Eesti Üliõpilaste segakoor Tartus oma viiendat aastapäeva kontserdiga ja koosviibimisega. See kontsert oli ühtlasi ka viimane, mida juhatas koori senine juhataja Juhan Aavik. Aavik oli üliõpilaste koori juhatajaks selle asutamiseast saadik. Käesoleva aasta sügisel kutsuti ta aga Tallinna „Estoonia“ muusikadirektoriks ja ta asus Tallinna elama. Seega oli tal võimata Tartus tegutseda koori juhatamist jätkata. Lahkumiskontserdil sai ta suurte auavalduste osaliseks. Koori viimasel peakoosolekul valiti uueks koorijuhiks hra Leonhard Neuman (Leenart Helisal), kes Tartus tuntud hea ja energilise koorijuhina. Neuman juhatab praegu ka akadeemilist meeskoori.

Muusikaclu Moisekatsis.

Moisekatsi muusikaclu kannab praegu murrangu tundemärke. Nooritsmetskülas, kui valla keskkohas, on nii seltsielus üldse kui ka muusikaelus eriti märgata rõõmustavat tõusu. Siinse elujõulise organisatsiooni — Nooritsmetsküla Rahvaraamatukogu Seltsi laulukoor töötab vallasekretääri E. Narussoni juhatusel hea eduga ja kavatseb eeltuleval hooajal oma tegevust veel enam laiendada. Oige heade tagajärgedega tegutseb ka Jaanimõisa keelpillide koor. Selle vastu hakkas aga Kuksi Rahvaraamatukogu Seltsi laulukoor siseviste hõõrumiste ja kandvamate jõudude lahkumise tõttu kiratsema ja on nüüd pea täiesti surmale suikunud. Arksamad aluljad peaks kõik abinõud tarvitusele võtma, et seda surmaund koorilt peletada ja Kuksis laulu uuesti kõlama panna. — Kuksi pasunakoor, mis ainuke terves Põlva kihelkonnas, tegutseb endise hooga, esinedes igasugustel pidulikkudel juhtumistel — ilmalikkudel pidudel kui ka kiriklikkudel talitustel.

Uus muusikakoor Põlvas.

Põlva hariduse- ja tuletõrje seltsid tellisid ühisel jõul Saksamaalt uued puhkpillid, mis hiljuti kohale jõudsid ja ligi 100.000 marka maksma läksid. Uhes endiste pillidega sünnitavad need ilusa orkestri, mis aitab meie pidude muusikalist külge paremale järjele tõsta, seda enam, et siin on tarviline osa endistes sõjaväe orkestrites kogenenud mängijaid orkestri liikmeteks.

Muusikaseltsi „Edu“ tegevusest.

Puhkpillide muusikaseltsil „Edu“ Tallinnas on korda läinud riigivanema ja teiste muusikasõprade toetusel kogu uusi pille osta. Sellega avaneb võimalus 30 uue õpilase vastuvõtmiseks ja on loota, et tulevaks kevadeks orkestrit 75 mängijani suurendada võidakse.

Läinud suvel andis „Edu“ orkester rea maksuta kontserte Kadriorus ja mujal linnas, võites seega muusikaarmastajate üldise poolehoiu.

Ühegi muusikasõbra lugemislaualt ei tohi puududa „MUUSIKALEHT“.

Laulupeod ja laulupäevad 1926. aastal suvel.

Ülesandmisi Tartumaa laulupeole tuleb kogu maalt.

Tartu maakonna laulupeo mõte on lühikese ajaga kõige elavamalt vastukõla leidnud kogu maal. Laulukooride ülesandmise viimaseks tähtajaks oli 1. detsember, kuid tegelikult toob post iga päev ikka veel kuni kümnekond uut sooviavaldust kooride poolt juure. Ülesantud kooride nimestikus on näha koore igast kodumaa linnast ja maakonnast, kõige enam muidugi Tartu maakonnast. Tartu linnas asuvatest laulukooridest puuduvad aga seni veel mitmed.

Seni on üles antud 131 segakoori 4025 lauljaga. 15 meeskoori — 482 lauljaga ja 20 pasunakoori 314 mängijaga.

Kuna ülesandmisi just viimastel päevadel väga rohkesti tulema on hakanud, võib loota, et lauljate üldarv tõuseb varsti kuni 6000-ni.

Laulupeo aeg on esialgu veel lahtine. Korraldada toimkonna arvates peaks see olema põllutöö vaheajal, s. o. enne heinaaja algust, umbes juuli algul. Võimalik, et valik ka jaanipäeva lähikonda langeb.

Mis puutub laulupeo platsi küsimusse, siis on ka see esialgu lahtine. Kõne all on olnud kassarmu plats, Tallinna tänaval asuv spordiväli, Toome org ja Tähtvere park. Et laululava ehitamine ja muud niisugused toimetused platsi rikuvad, siis ei saa kahte esimest õnnelikkudeks pidada. Kaalumisele võib tulla ainult Toome org, kui ajalooline koht ja Tähtvere park.

Lõpuliik otsust ei ole veel tehtud.

Laulupeo eeltööde tegemiseks tarvismineva kapitali saamise küsimus ei võiks peo suurust ja tähtsust arvesse võttes mitte iseäralikke raskusi valmistada.

Laulupäev Paides.

Järvamaal on olnud kahe viimase aasta jooksul kaks suuremat laulupidu — 1924. a. suvel Järva maakonna laulupidu Paides ja käesoleva aasta suvel suurem laulupäev Türi. Mõlemad õnnestusid hästi nii muusikaliselt kui ka aineliselt ja on aidanud Järvamaa muusikaelu elustamiseks ja laulukultuuri tõstmiseks väga palju kaasa. Ka tuleval suvel kavatsevad järvalased laulupäeva korraldada, seekord jälle Paides. Selle laulupäeva puhast sissetulek läheks vabandussõjas langenud järvalastele mälestussamba püstitamise kapitaliks. Kuna kavatsetava laulupeo muusikalise külje ettevalmistamine on usaldatud Paide keskkoolide muusikaõpetaja Joosep Saare kätte, kelle väsimatuse ja energia otsekoheseks teeneks tuleb lugeda Järva maakonna laulupeo ja Türi laulupäeva head muusikalist kordaminekut, siis võib kindlasti loota, et ka eeltuleva Paide laulupäeva kunstiline külge hea saab, mis on iga laulupäeva tähtsamaks küljeks.

Läti ülemaaline laulupidu.

Teatavasti peetakse eeltuleval suvel Riias ülelätimaalist laulupidu. Laulupeo eeltöödega tehti algust juba 1924. aastal ja pidu kavatseti ära pidada möödunud suvel, kuid varsti selgus, et seda aega on vähe laulupeo muusikalise külje kunstipäraseks ettevalmistamiseks ja läbi viimiseks. Sellepärast lükati pidu 1926. a. suve

peale edasi ja töötati välja kindel eelharjutuste kord, millest kõik laulupeost osavõtvad koorid on kohustatud osa võtma. Ühtlasi pandi maksma väljud nõudmised kooride ettevalmistuse kohta, mille järele laulupeost lastakse osa võtta ainult neid koore, kes on kõik laulupeo eeskavasse võetud laulud täielikult selgeks õppinud. Selle tagajärjel langeb küll osa koore välja ja üldkoor jääb arvuliselt väiksemaks, kuid selle eest võib laulupeo kunstiline külg, mis on tähtsamaks eesmärgiks praegusaja laulupidude juures. Ootame huviga, missuguseks kujuneb meie naabrite esimene iseseisvuse aegne laulu-suurpäev.

MEIE NOODIKAASANDE — EESTI LAULUVARA — PUHUL.

Käesoleval „Muusikalehel“ kaasasoleva 12. poognaga lõpeb koorilaulu antoloogia „Eesti Lauluvara“ I. osa. Sisaldades 39 parimat laulu 20 heliloojalt, annab see raamat kauni ülevaate meie koorilaulu literatuurist — Eesti lauluvarast — selle tekkimisest kuni praegusajani.

Peale suure puhtmuusikalise väärtuse on kõik antoloogiasse paigutatud laulud hästi lauletavad ja hea tahtmise juures ka nõrgematele kooridele õpitavad. Sellasena on Eesti Lauluvara väärtuslikuks laulude koguks, mille omamisel on kooridele kauaks ajaks kindlustatud muusikaliselt suureväärtuslikud ja mitmekülgsed eeskavad. Ka kihelkonna laulupäevadel jääks igakordne kulukas ja autoriõiguse seadusega vastolus olev nootide paljundamine ära, kui kooridel oleks tarvitada Eesti Lauluvara.

Eesti Lauluvara üldist väärtust tõstavad tuntavalt veel heliloojate pildid ja elulookirjeldused, samuti ka raamatu hea paber ning ilus nooditrükk.

Sellepärast ei tohiks ühegi koori ja ühegi laulja noodikogust puududa koorilaulu antoloogia „Eesti Lauluvara“.

Lõpuks tähendame, et Lauljate Liidust mitteolenevatel põhjustel jäid antoloogiast välja C. Kreegi laulud.

Ükski muusikasõber

ei jäta „MUUSIKALEHTE“

1926. aastal tellimata.

Aastatellimine maksab ainult 250 mrk.

Muusikalehe lugejaile.

Meie muusikaelu pulseerib viimasel ajal niivõrd elavalt ja üksikud sündmused vahelduvad sedavõrd kiiresti, et kord kuus ilmudes on „Muusikalehel“ raske kõiki muusikaelu avaldusi tarvilise värskeusega jälgida. Teisest küljest nõuavad 1928. aastal peetava IX. ülemaalse laulupeo eeltööd, millega Lauljate Liit teeb algust juba kohe peale uut aastat, sagedamat ühendust lauljaskonnaga, kui seda võimaldab kord kuus ilmuv „Muusikaleht“.

Sellepärast otsustas Lauljate Liidu juhatus eeltuleval 1926. aastal „MUUSIKALEHTE“ KAKS KORDA KUUS välja anda. Et lehte kõigile kättesaadavaks teha, on tellimise hinda võrreldes eelmiste aastatega märksa alandatud. Nimelt maksab „Muusikaleht“ 1926. a. aasta peale tellides — võõrastele Mk. 300.— ja Lauljate Liidu liigetele Mk. 250.—, poole aasta peale tellides — võõrastele Mk. 150.— ja L. L. liigetele Mk. 125.

Tellimisi võtavad vastu kõik postkontorid ilma igasuguse lisamaksuta.

Kuna 1926. a. tuleb trükkimisele IX. ülemaalse laulupeo noodiraamat, siis ei ole tehnilistel põhjustel võimalik „Muusikalehele“ erilist noodilisa kaasa anda ja see jääb ära. Selle asemel saadetakse aga „Muusikalehe“ tellijatele soovikorral väikese lisamaksu eest IX. laulupeo noot, milles ilmuvad eestkätt Lauljate Liidu poolt väljakuulutatud laulude võistlusel auhinnastatud uued laulud, trükkist ilmumise järjekorras poognaviisi kätte. Juurdemaksu suurus laulupeo noodi eest teatatakse kohe, kui sellekohased kalkulatsioonid tehtud ja hind selgunud. Eramüügil ei tule IX. laulupeo noot enne lõplikku valmistaamist.

Iga muusikaarmastaja, kes tahab meie kiiresti areneva muusikaeluga kontaktis olla ja sammu pidada, iga laulja, kes tahab IX. üldlaulupeost osa võtta ja selle eeltöödest tarviliselt informeeritud olla, peab omale tellima „Muusikalehe“! See on iga laulja ja muusikaarmastaja otsekohene kohus.

NALL

- Mis Lüdig Argentiinas tegema hakkab?
- Pesu korjama.
- Mis, pesu korjama?
- Pesu jah! Kuid mitte harilikku pesu, vaid Argentiina raha, mille nimi on pesu.
- Aaaa!... see on iseasi.

Eesti Lauljate Liidu

MUUSIKALEHT

algab 1926. aastaga oma

kolmandat aastakäiku.

1926. aastal ilmub Muusikaleht
kaks korda kuus.

==== **Tellimise hind:** =====

Aastas :	Lauljate Liidu liigetele	Mk. 250.—
	Teistele	Mk. 300. —
Poolaastas :	Lauljate Liidu liigetele	Mk. 125.—
	Teistele	Mk. 150.—

Üksik number maksab 15⁷ marka.

Tellimisi võtavad vastu ilma lisatasuta kõik
postkontorid ja
ajakirja talitus: **Tallinn, Müürivahe t. 16.**

Kõik Muusikalehe aasta peale tellijad saavad soovikorral väikese lisatasu eest kaasa poogna viisi tulevase üldlaulupeo noodiraamatu, mis eramüügile ei tule enne lõpulikku valmisaamist. Lisamaksu suurusest teatame kohe, kui vastavad kalkulatsioonid tehtud. **Muusikalehe talitus.**